

SLOVENSKO FARMACEVTSKO DRUŠTVO

Ljubljanska podružnica

Dunajska 184 A, SI- 1000 Ljubljana

tel.: +386 1 569 26 03, fax.: +386 1 569 26 02

e-naslov: sfd@info.si

spletna stran: www.sfd.si

Izjava za javnost

Etičnost farmacevtov ključna za varnost bolnikov

Farmacevtski delavci v zdravstvu pri svojem delu upoštevajo etična načela svojega poslanstva. Želijo si podporo zdravstvene politike s ciljem pridobiti več časa za kvalitetno in strokovno svetovanje bolnikom ob izdaji zdravila.

Ljubljana, 3. junija 2010 - Ljubljanska podružnica Slovenskega farmacevtskega društva je danes v hotelu Mons v Ljubljani organizirala posvet strokovne javnosti o »Etiki farmacevtskih delavcev v zdravstvu«. Posveta se je udeležilo 160 članov Slovenskega farmacevtskega društva, med njimi večinoma zaposlenih farmacevtov v zdravstvu, v javnih in zasebnih ter bolnišničnih lekarnah.

Uvodne besede o vlogi farmacevta v zdravstvenem sistemu s predstavitvijo ciljev in tem posveta je imela predsednica Ljubljanske podružnice Slovenskega farmacevtskega društva (SFD) **mag. Tatjana Kogovšek Vidmar**, ki je med drugim povedala, da je po znani Luksemburški deklaraciji iz leta 2005 skoraj polovica vseh zapletov in težav pri zdravljenju posledica napak pri ravnanju z zdravili. Prvi predavatelj na temo »Etika je dober nasvet« je bil **akad. prof. dr. Jože Trontelj**, predsednik SAZU in predsednik državne komisije za medicinsko etiko, ki je poudaril, da: »je bolnikovo dobro najvišji zakon. Zdravnik in farmacevt morata postati poklicni in etični team v korist bolnika.« Sledilo je predavanje »Etika v zdravstvu nekdanje in sedaj« **prof. dr. Aleša Krbavčiča** iz Fakultete za farmacijo Univerze v Ljubljani, ki je izpostavil, da »se farmacevtska etika in deontologija z razvojem zdravil spreminjata, vendar z ozirom na univerzalno priznano vrednoto zdravilo (lek), izdano na recept ali brez recepta, vedno veljajo osnovna načela: spoštovati avtonomijo osebnosti, delati dobro, ne škoditi in ravnati pravično«.

Univ. dipl. iur. Mojca Krušič iz Lekarniške zbornice Slovenije je govorila o vsebini in pomenu veljavnega »Kodeksa lekarniške deontologije«, **mag. Boštjan Debeljak** iz Moje lekarne na Dobrovi pa je predstavil »Nekatere etične dileme farmacevtov v lekarniški praksi«. Bil je mnenja, da »bi se današnja potrošniška in pridobitniška družba morala zavedati pomembne vloge lekarniškega farmacevta, ki mu je glavno vodilo skrb za pacientovo zdravje in ne nudenje trgovskih uslug. Zaupanje je velika vrednota, ki jo lekarniški farmacevti skupaj s pacienti/obiskovalci lekarne gradijo in dograjujejo, najboljše vezivo pa je ravno etično obnašanje.«

V panelni razpravi so poleg predavateljev sodelovali tudi pomembni predstavniki stroke.

V.d. predsednica Lekarniške zbornice Slovenije **Monika Sonc**, mag.farm.spec, je opozorila na enotnost lekarniških farmacevtov v strinjanju, da komercializacija dejavnosti, ki spodbuja rabo zdravil, ni prava pot. V zbornici si prizadevajo za takšen razvoj in financiranje lekarniške dejavnosti, ki bo bolje izkoristil strokovni potencial magistrov farmacije v lekarnah: v dobro zdravja bolnikov tako v fazi zgodnjega prepoznavanja bolezni, ozaveščanja glede zdravega načina življenja kot seveda tudi pri samem spremljanju učinkov zdravljenja z zdravili.

Farmacevti kot strokovnjaki za zdravila izboljšujejo izide zdravljenja in pomagajo zagotavljati bolnikovo varnost, kar je pri uporabi zdravil sestavni del ne le etičnosti ukrepanja, ampak tudi del zdravstvene ekonomike. Svetovanje zagotovo poveča pravilno rabo zdravil in sodelovanje bolnikov pri terapiji zmanjšuje tveganja za medsebojno delovanje različnih zdravil, ki jih ljudje hkrati uživajo, kar vse vodi v zmanjševanje nepotrebnih hospitalizacij. To pa so dejstva, ki zahtevajo nenehno strokovno izpopolnjevanje, zadostno število farmacevtov v lekarnah in bolnišnicah in

ustrezno vrednotenje njihovega dela, ki bi jih morala upoštevati tudi praksa v zakonodaji, ki sedaj slabo podpira farmacevtovo dejavnost v zdravstvu.

V javnih lekarnah znaša do sedaj priznana delo izdaje zdravila s svetovanjem vred v priznanem časovnem normativu tri minute in devet sekund, kar pa v največji meri vključuje administrativna opravila. Zaradi varovanja javnega zdravja bi morali ta normativ močno korigirati. Magister farmacije v Sloveniji je povprečno v lanskem letu izdal zdravila na 25.000 receptov, kar je več kot dva krat več kot v primerljivih EU državah (12.000), zato farmacevtu zmanjka čas za svetovanje ob izdaji zdravila.

»Kljub temu, da so etične vrednote in kodeks lekarniške deontologije globoko zasidrane v zavest lekarniških delavcev, je posvet, ki ga je organizirala Ljubljanska podružnica SFD, še kako dobrodošel. V zadnjem obdobju smo namreč priča intenzivnim spremembam na področju lekarništva. Na vodenje lekarn imajo vse večji vpliv nefarmacevtski in nezdravstveni dejavniki, ki uvajajo nove pristope, ki se navzven odražajo predvsem kot intenzivnejše oglaševanje in trženje zdravil ter drugih izdelkov, ki so na voljo v lekarnah. Kljub formalni usklajenosti tovrstnega pristopa s predpisi, pa je v številnih primerih potrebno presoditi skladnost in ustreznost tudi z etičnega vidika. Prav tako na odločitve farmacevta v vse večji meri vpliva zdravstvena politika. Sistemi, kot so že vpeljana generična zamenjava zdravil in napovedano generično predpisovanje, lekarniškega farmacevta postavljajo v nove situacije, s katerimi se v preteklosti ni srečeval. Številnih med njimi ni mogoče reševati le v okviru administrativnih navodil, pač pa jih je potrebno presojati tudi s stališča poklicne etike.«, je svoje misli ob posvetu strnil **predsednik Slovenskega farmacevtskega društva dr. Gašper Marc**.

Za več informacij kontaktirajte Tatjano Kogovšek Vidmar, predsednico Ljubljanske podružnice SFD - na mobitel št. 031 633 171 ali na e-mail: tatjana.kogovsek.vidmar@amis.net.